

Sprawa C-172/08

Pontina Ambiente Srl

przeciwko

Regione Lazio

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Commissione tributaria provinciale di Roma)

rodowisko naturalne – Dyrektywa 1999/31/WE – Artykuł 10 – Szczególny podatek od umieszczania odpadów stałych na składowiskach – Obowiązek zapłaty tego podatku przez podmiot zajmujący się składowiskiem – Koszty działalności składowiska – Dyrektywa 2000/35/WE – Odsetki za zwłokę

Streszczenie wyroku

1. *rodowisko naturalne – Odpady – Składowanie odpadów – Dyrektywa 1999/31 – Zasada „zanieczyszczający płaci”*

(dyrektywa Rady 1999/31, art. 10)

2. *Zbliżanie ustawodawstw – Zwalczanie opóźnienia w płatnościach w transakcjach handlowych – Dyrektywa 2000/35 – Zakres stosowania*

(dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/35, art. 1, art. 2 pkt 1, art. 3)

1. Artykuł 10 dyrektywy 1999/31 w sprawie składowania odpadów, zmienionej rozporządzeniem nr 1882/2003, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie istnieniu przepisów krajowych nakładających na podmiot zajmujący się składowiskiem obowiązek zapłaty podatku, który winien zostać mu zwrócony przez jednostkę samorządu lokalnego umieszczającą odpady na składowisku, i przewidujących nałożenie na ten podmiot sankcji finansowych w razie spóźnionej zapłaty tego podatku, pod warunkiem jednak, że przepisy te są połączony ze środkami mającymi zapewnić, iż wspomniany podatek zostanie rzeczywiście zwrócony w krótkim terminie, a wszystkie koszty związane z odzyskaniem, a w szczególności koszty wynikające z opóźnienia w zapłacie kwot należnych z tego tytułu wspomnianemu podmiotowi od rzeczonyj jednostki samorządu lokalnego, w tym sankcje finansowe ewentualnie nałożone na ów podmiot ze względu na to opóźnienie, zostaną uwzględnione w ramach ceny, jaką ma zapłacić temu podmiotowi ta jednostka samorządu lokalnego. Do sądu krajowego należy sprawdzenie, czy te przesłanki zostały spełnione.

W istocie obciążenie takimi kosztami podmiotu zajmującego się składowiskiem prowadzi do przypisania mu kosztów związanych z usuwaniem odpadów, których nie wytworzył, a jedynie zapewnia ich usuwanie w ramach wykonywanej przez siebie działalności usługowej.

(por. pkt 38, 41; pkt 1 sentencji)

2. Artykuł 1, art. 2 pkt 1 i art. 3 dyrektywy 2000/35 w sprawie zwalczania opóźnienia w płatnościach w transakcjach handlowych należy interpretować w ten sposób, że kwoty należne podmiotowi zajmującemu się składowiskiem od jednostki samorządu lokalnego umieszczającej

odpady na składowisku – takie jak kwoty należne z tytułu zwrotu podatku – są objęte zakresem stosowania rzeczonyj dyrektywy i jej państwa członkowskie winny zatem zapewnić, zgodnie z jej art. 3, by w razie opóźnienia w płatności wspomnianych kwot, które może zostać przypisane tej jednostce samorządu lokalnego, ów podmiot mógł uzyskać zapłaty odsetek.

(por. pkt 48; pkt 2 sentencji)

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 25 lutego 2010 r. (*)

środowisko naturalne – Dyrektywa 1999/31/WE – Artykuł 10 – Szczególny podatek od umieszczania odpadów stałych na składowiskach – Obowiązek zapłaty tego podatku przez podmiot zajmujący się składowiskiem – Koszty działalności składowiska – Dyrektywa 2000/35/WE – Odsetki za zwłokę

W sprawie C-172/08

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Commissione tributaria provinciale di Roma (Włochy) postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2008 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 kwietnia 2008 r., w postępowaniu

Pontina Ambiente Srl

przeciwko

Regione Lazio,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. Toader, prezes ósmej izby, pełniący obowiązki prezesa drugiej izby, C.W.A. Timmermans, K. Schieman, P. Krijs (sprawozdawca) i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: R. Fere?, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 czerwca 2009 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu Pontina Ambiente Srl, przez F. Zadottiego, ragioniere, oraz A. Presuttiego, avvocato,

– w imieniu rządu włoskiego, przez I. Bruni, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. De Bellisa, avvocato dello Stato,

– w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich, przez A. Aresu oraz J.B. Laignelota, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 września 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 12 WE, 14 WE, 43 WE i 46 WE, art. 10 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.U. L 182, s. 1), zmienionej rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 września 2003 r. (Dz.U. L 284, s. 1) (zwanej dalej „dyrektywą 1999/31”), jak również dyrektywy 2000/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz.U. L 200, s. 35).

2 Ów wniosek został złożony w ramach sporu pomiędzy Pontina Ambiente Srl (zwaną dalej „Pontina Ambiente”) a Regione Lazio dotyczącego dwóch decyzji podatkowych stwierdzających zwroki Pontina Ambiente w zapłacie szczególnego podatku od umieszczania odpadów stałych na składowiskach za trzeci i czwarty kwartał 2004 r. i nakładających na nią kary wraz z odsetkami.

Ramy prawne

Uregulowania unijne

3 Motyw dwudziesty dziewięty dyrektywy 1999/31 ma następujące brzmienie:

„Należy podjąć środki w celu zapewnienia, że ceny ustalone za usuwanie odpadów ze składowiska [za usuwanie odpadów poprzez ich umieszczenie na składowisku] pokrywają wszystkie koszty związane z utworzeniem i działaniem składowiska odpadów, w możliwie największym stopniu włącznie z zabezpieczeniem finansowym lub jego odpowiednikiem, które podmiot zajmujący się składowiskiem odpadów jest zobowiązany zapewnić, oraz szacowanym kosztem zamknięcia składowiska odpadów, wraz z wymaganym okresem poeksploatacyjnego nadzoru”.

4 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy 1999/31 stanowi:

„Uwzględniając spełnienie wymagań dyrektywy [Rady] 75/442/EWG [z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 194, s. 39), zmienionej decyzją Komisji 96/350/WE z dnia 24 maja 1996 r. (Dz.U. L 135, s. 32) (zwanej dalej »dyrektywą 75/442«)], w szczególności jej art. 3 i 4, celem niniejszej dyrektywy jest, poprzez surowe wymagania eksploatacyjne i techniczne dotyczące odpadów i składowisk, zapewnienie środków, procedur i zasad postępowania zmierzających do zapobiegania negatywnym dla środowiska skutkom składowania odpadów w trakcie całego cyklu istnienia składowiska, w szczególności zanieczyszczeniu wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza oraz skutk[om] dla środowiska globalnego, włącznie z efektem cieplarnianym, a także wszelkie[mu] ryzyk[u] dla zdrowia ludzkiego, lub [zmierzających do] zmniejszenia [tych skutków] w jak największym stopniu”.

5 Zgodnie z art. 2 dyrektywy 1999/31:

„Do celów niniejszej dyrektywy:

[...]

l) *podmiot zajmujący się składowiskiem* oznacza osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za składowisko odpadów zgodnie z wewnętrznym prawodawstwem państwa członkowskiego, w którym składowisko jest zlokalizowane; osoba ta może ulec zmianie między fazą przygotowawczą i fazą eksploatacyjnego nadzoru nad składowiskiem;

[...]

n) *posiadacz* oznacza producenta odpadów lub osobę [fizyczną lub] prawną, która jest w ich posiadaniu;

[...]”.

6 Artykuł 10 dyrektywy 1999/31 stanowi:

„Państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, że wszystkie koszty związane z ustanowieniem i działaniem składowiska odpadów, o ile to możliwe wraz z kosztem zabezpieczenia finansowego lub jego odpowiednika określonego w art. 8 lit. a) pkt iv), oraz szacunkowe koszty zamknięcia i eksploatacyjnego nadzoru nad składowiskiem przez okres co najmniej 30 lat zostaną uwzględnione w cenie, którą będzie pobierał podmiot zajmujący się składowiskiem za składowanie w tym miejscu jakichkolwiek odpadów. Z zastrzeżeniem wymagań dyrektywy Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobody dostępu do informacji o środowisku [Dz.U. L 158, s. 56], państwa członkowskie zapewniają przejrzystość w zbieraniu i wykorzystywaniu wszelkich informacji dotyczących kosztów”.

7 Artykuł 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 75/442 ma następujące brzmienie:

„Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki celem wspierania:

a) po pierwsze, zapobiegania lub ograniczania produkcji odpadów [...]”.

8 Artykuł 1 dyrektywy 2000/35 stanowi, że jej przepisy mają zastosowanie do wszelkich należności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych.

9 Zgodnie z art. 2 pkt 1 dyrektywy 2000/35 „transakcje handlowe” oznaczają „transakcje między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a władzami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za zapłatę”.

10 Artykuł 3 dyrektywy 2000/35 zatytułowany „Odsetki od opóźnienia w płatności” stanowi w szczególności, iż państwa członkowskie zapewnią, że w razie opóźnienia w płatnościach odsetki są wymagalne i mogą być dochodzone przez wierzyciela, który spełnił swoje umowne i ustawowe zobowiązania i nie otrzyma należnej sumy w terminie, chyba że dłużnik nie ponosi winy za opóźnienie.

Uregulowania krajowe

11 W celu sprzyjania redukcji ilości produkowanych odpadów, jak również celem promowania odzyskiwania z odpadów surowców i energii art. 3 ust. 24 ustawy nr 549 z dnia 28 grudnia 1995 r. o środkach racjonalizacji finansów publicznych (dodatek zwykły do GURI nr 302 z dnia 29 grudnia 1995 r., zwanej dalej „ustawą nr 549/95”) wprowadza szczególny podatek od umieszczenia

odpadów stałych na składowiskach.

12 Zgodnie z art. 3 ust. 25 ustawy nr 549/95 zdarzeniem prowadzącym do powstania obowiązku podatkowego jest umieszczenie odpadów stałych na składowisku.

13 Z art. 3 ust. 26 ustawy nr 549/95 wynika, że ów obowiązek podatkowy spoczywa na podmiocie prowadzącym przedsiębiorstwo zajmujące się składowaniem kompostowym, który jest zobowiązany przerzucić ten podatek na jednostkę samorządu lokalnego dostarczając odpady na składowisko.

14 Artykuł 3 ust. 27 ustawy nr 549/95 stanowi, że szczególny podatek od umieszczania odpadów stałych na składowiskach jest płatny na rzecz regionów.

15 Zgodnie z art. 3 ust. 28 i 29 ustawy nr 549/95 kwota podlegająca zapłacie stanowi iloczyn kwoty rzeczowego podatku, ilości odpadów umieszczonych na składowisku, wyrażonej w kilogramach oraz współczynnika korygującego, który uwzględnia specyficzną wagę oraz rodzaj odpadów, a także warunki umieszczania ich na składowisku.

16 Artykuł 3 ust. 31 ustawy nr 549/95 stanowi, że w przypadku nieuiszczenia podatku, uiszczenia go w niepełnej wysokości lub jego spóźnionej zapłaty nakładają się kary pieniężne, która może wynieść 400% kwoty podatku związanego z dokonaną czynnością.

17 Artykuły 1 ust. 1 i 2 pkt a) dekretu z mocą ustawy nr 231 z dnia 9 października 2002 r. dotyczącego transpozycji dyrektywy 2000/35 w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (GURI nr 249 z dnia 23 października 2002 r., s. 16) stanowi zasadniczo powtórzenie treści art. 1 i art. 2 pkt 1) tejże dyrektywy.

Postępowanie przed sądem krajowym i wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

18 Pontina Ambiente, mająca siedzibę w Rzymie, zajmuje się zbiorczą i usuwaniem odpadów. Jej działalność polega w szczególności na przyjmowaniu do przewidzianego w tym celu składowiska odpadów stałych pochodzących z różnych gmin położonych w Regione Lazio, na ich składowaniu oraz przetwarzaniu w celu wytworzenia produktów pochodnych i kompostu, jak również na zmniejszaniu ich objętości.

19 Zgodnie z ustawą nr 549/95 oraz regionalną ustawą wykonawczą Pontina Ambiente jest zobowiązana do zapłaty co kwartał na rzecz Regione Lazio szczególnego podatku od umieszczania odpadów stałych na składowiskach, który winien zostać uiszczony najpóźniej w ciągu miesiąca następującego po zakończeniu kwartału kalendarzowego, w którym odpady zostały umieszczone na składowisku. Pontina Ambiente jest zobowiązana przerzucić ten podatek na gminy dostarczające odpady na składowisko.

20 Wspomniana spółka zapłaciła z opóźnieniem podatek za trzeci i czwarty kwartał 2004 r., w związku z czym w sprawie w sprawie w Regione Lazio skierowały do niej w październiku 2006 r. dwie decyzje podatkowe i jednocześnie nałożyły na nią kary pieniężne przewidziane w art. 3 ust. 31 ustawy nr 549/95.

21 W dniu 4 stycznia 2007 r. Pontina Ambiente wystąpiła do Commissione tributaria provinciale di Roma z wnioskiem o stwierdzenie nieważności środków zastosowanych przez Regione Lazio.

22 Pontina Ambiente zakwestionowała przepisy ustawy nr 549/95 w zakresie, w jakim nakładają na podmiot zajmujący się składowiskiem obowiązek zapłaty omawianego podatku.

Zakwestionowa?a równie? kary na?o?one na ni? z tytu?u spó?nionej zap?aty tego podatku na rzecz Regione Lazio, gdy? to odno?ne gminy spowodowa?y owo opó?nienie w zap?acie. Spó?ka ta podda?a krytyce fakt, i? zap?ata rzeczzonego podatku przez podmiot zajmuj?cy si? sk?adownikiem nie jest uzale?niona od wywi?zania si? przez dane gminy z obowi?zku zap?aty za wykonane us?ugi i ?e nie przewidziano ?adnej kary dla tych gmin.

23 Wspomniana spó?ka powo?a?a si? w szczegó?lno?ci na brak zgodno?ci niektórych zasad stosowania rozpatrywanego podatku, dotycz?cych okre?lenia podmiotu podlegaj?cego obowi?zkowi podatkowemu oraz systemu kar w razie spó?nionej zap?aty tego podatku z prawem Unii, a konkretnie z art. 12 WE, 14 WE, 43 WE, 46 WE, z art. 10 dyrektywy 1999/31 oraz ze stosownymi przepisami dyrektywy 2000/35.

24 Uznawszy, ?e zarzuty podniesione przez Pontina Ambiente mog? by? zasadne, Commissione tributaria provinciale di Roma postanowi?a, co nast?puje:

„S?d uwa?a, ?e art. 3 ust. 26 i 31 ustawy nr 549/95 [...] w wyk?adni nadanej mu przez amministrazione finanziaria, zgodnej z jego jednoznacznym brzmieniem, mo?e by? sprzeczny z art. 12 [WE], 14 [WE], 43 [WE] i 46 [WE], art. 10 dyrektywy 1999/31 [...] oraz motywami [siódmym, dziesi?tym, szesnastym i dziewi?tnastym] [...] dyrektywy 2000/35 [...] i ?e w konsekwencji powstaje pytanie co do zgodno?ci wskazanych uregulowa? krajowych z prawem wspólnotowym. W zwi?zku z powy?szym S?d postanawia zawiesi? post?powanie w sprawie oraz wstrzyma? wykonanie decyzji, a tak?e zwróci? si? do Trybuna?u [...] o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, zgodnie z jego kompetencjami”.

W przedmiocie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

W przedmiocie dopuszczalno?ci wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym oraz w przedmiocie sposobu, w jaki sformu?owano pytania

25 Komisja Wspólnot Europejskich ma w?tpliwo?ci co do dopuszczalno?ci wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, poniewa? po pierwsze s?d krajowy nie sformu?owa? pytania w wyra?ny sposób, a po drugie zwróci? si? w rzeczonym wniosku o wydanie przez Trybuna? rozstrzygni?cia w przedmiocie zgodno?ci przepisów krajowych z prawem Unii.

26 Ponadto rz?d w?oski i Komisja zauwa?aj?, ?e postanowienie odsy?aj?ce nie zawiera ?adnej wskazówki pozwalaj?cej zrozumie? powód, dla którego wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy art. 12 WE, 14 WE, 43 WE i 46 WE.

27 Po pierwsze, nale?y przypomnie?, ?e wprawdzie w ramach odes?ania prejudycjalnego Trybuna? nie mo?e wypowieda? si? w przedmiocie zgodno?ci przepisów krajowych z prawem Unii, ale mo?e przedstawi? kryteria wyk?adni prawa Unii, które umo?liwi? s?dowi krajowemu ocen? tej zgodno?ci w celu rozstrzygni?cia zawis?ego przed nim sporu (wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C?254/08 Futura Immobiliare i in., Zb.Orz. s. I?6995, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Po drugie, nale?y stwierdzi?, ?e chocia? s?d krajowy nie sformu?owa? pytania w wyra?ny sposób, dostarczy? on jednak dostatecznie du?o informacji dotycz?cych zarówno okoliczno?ci faktycznych, jak i okoliczno?ci prawnych charakteryzuj?cych spór w post?powaniu g?ównym, które pozwalaj? Trybuna?owi zrozumie?, jaki jest cel wniosku z?o?onego przez s?d krajowy i przedstawi? mu wyk?adni? w?a?ciwych przepisów prawa Unii, która mo?e by? przydatna w rozwi?zaniu tego sporu.

29 Dotyczy to art. 10 dyrektywy 1999/31 oraz dyrektywy 2000/35. Postanowienie odsy?aj?ce

nie wyjątkiem natomiast, dlaczego art. 12 WE, 14 WE, 43 WE i 46 WE mają znaczenie w kontekście wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. W szczególności postanowienie odsyłające nie wskazuje, w jaki sposób rzeczony artykuły mogłyby zostać zastosowane do opisanej w nim sytuacji, która – jak wskazała Rzecznik Generalna w pkt 35-38 swej opinii – wydaje się dotyczyć wyłącznie jednego państwa członkowskiego i nie wykazuje żadnego elementu transgranicznego.

30 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest dopuszczalny w zakresie, w jakim nie dotyczy art. 12 WE, 14 WE, 43 WE i 46 WE.

31 Na podstawie informacji przekazanych przez sąd krajowy można dojść do przekonania, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy następujących pytań:

1) Czy art. 10 dyrektywy 1999/31 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie istnieniu przepisów krajowych – takich jak przepisy będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym – nakładających na podmiot zajmujący się składowiskiem obowiązek zapłaty szczególnego podatku od umieszczania odpadów stałych na składowiskach, który winien mu zostać zwrócony przez jednostkę samorządu lokalnego umieszczając odpady na składowisku, i przewidujących nałożenie na ten podmiot sankcji finansowych z tytułu spóźnionej zapłaty tego podatku, jeżeli owe przepisy nie wymagają jednak, by wspomniana jednostka zwróciła kwotę rzeczony podatek temu podmiotowi w określonym terminie i poniosła – w razie zwrotu – wszystkie koszty wynikające z jej zwrotu, w tym kwotę sankcji finansowych nałożonych na ów podmiot?

2) Czy dyrektywę 2000/35 należy interpretować w ten sposób, że kwoty należne podmiotowi zajmującemu się składowiskiem od jednostki samorządu lokalnego umieszczającej odpady na składowisku – takie jak kwoty należne z tytułu zwrotu podatku – są objęte zakresem stosowania rzeczony dyrektywy i że państwa członkowskie winny zatem zapewnić, zgodnie z jej art. 3, by w razie opóźnienia w płatności wspomnianych kwot odsetki były wymagalne?

Co do istoty

W przedmiocie pytania pierwszego

32 Zgodnie z art. 10 dyrektywy 1999/31 państwa członkowskie podejmują środki mające na celu zapewnienie, że wszystkie koszty związane z ustanowieniem i działaniem składowiska odpadów zostaną uwzględnione w cenie, którą będzie pobierał podmiot zajmujący się tym składowiskiem za składowanie w tym miejscu jakichkolwiek odpadów.

33 Jak wskazała Rzecznik Generalna w pkt 49 swej opinii, art. 10 dyrektywy 1999/31 nie narzuca państwom członkowskim żadnej szczególnej metody finansowania kosztów działania składowisk. W związku z tym przy aktualnym stanie prawa Unii – w zakresie, w jakim nie istnieje żadna regulacja ustanowiona na podstawie art. 175 WE, która wymagałaby od państw członkowskich stosowania szczególnej metody finansowania tych kosztów – takie finansowanie może, w zależności od wyboru zainteresowanego państwa członkowskiego, być zapewnione bez różnicy w drodze podatku, opłaty lub w każdej innej sposób (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Futura Immobiliare i in., pkt 48).

34 Wynika stąd, że art. 10 dyrektywy 1999/31 nie stoi na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie wprowadziło podatek od składowanych odpadów, który winien zostać zapłacony przez podmiot zajmujący się składowiskiem i przeliczony na posiadacza odpadów, który umieścił je na składowisku. Ów przepis nie stoi też na przeszkodzie temu, by nałożono sankcje

na wspomniany podmiot zajmujący się składowiskiem, który uiszcza rzeczony podatek z opóźnieniem, ponieważ wprowadzenie takich sankcji, jak i określenie podmiotu zobowiązanego do zapłaty takiego podatku należy do wyłącznej kompetencji państw członkowskich.

35 Artykuł 10 dyrektywy 1999/31 wymaga jednak, jak wynika to również z motywu dwudziestego dziewiętego tej dyrektywy, by państwa członkowskie podjęły środki mające na celu zapewnienie, że wszystkie koszty związane z ustanowieniem i działaniem składowiska odpadów zostaną uwzględnione w cenie pobieranej za usuwanie odpadów poprzez umieszczanie ich na składowisku.

36 Ów wymóg jest wyrazem zasady „zanieczyszczający płaci”, która oznacza, że – jak orzekł Trybunał w kontekście dyrektywy 75/442 i dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 114, s. 9) – koszt usuwania odpadów jest ponoszony przez ich posiadaczy (zob. wyroki: z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-1/03 Van de Walle i in., Zb.Orz. s. I-7613, pkt 57; z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie C-188/07 Commune de Mesquer, Zb.Orz. s. I-4501, pkt 71; ww. wyrok w sprawie Futura Immobiliare i in., pkt 44, 45 i przytoczone tam orzecznictwo). Wymóg ten wpisuje się w cel dyrektywy 1999/31, która – zgodnie z jej art. 1 ust. 1 – zmierza do spełnienia wymogów dyrektywy 75/442, w szczególności jej art. 3, który między innymi zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia stosownych środków celem wspierania zapobiegania lub redukcji ilości produkowanych odpadów.

37 Wynika stąd zwłaszcza, że bez względu na to jakie przepisy krajowe normują kwestie składowisk odpadów, wspomniane przepisy muszą zapewnić, by wszystkie koszty działania takiego składowiska były rzeczywiście ponoszone przez posiadaczy umieszczających odpady na składowisku celem ich usunięcia.

38 W związku z tym chociaż państwo członkowskie może wprowadzić podatek od odpadów, który winien zostać zapłacony przez podmiot zajmujący się składowiskiem i zwrócony temu podmiotowi przez jednostki samorządu lokalnego, które umieszczają odpady na składowisku, owo państwo może to uczynić jedynie pod warunkiem, że to rozwiązanie podatkowe jest poprzedzone ze środkami mającymi zapewnić, że podatek zostanie rzeczywiście zwrócony w krótkim terminie, tak aby nie obciąża tego podmiotu nadmiernymi kosztami działania wynikającymi z tego, że rzeczony podmiot samorządu lokalnego sponiają się z zapłatą, i nie doprowadzi w ten sposób do naruszenia zasady „zanieczyszczający płaci”. Obciążenie takimi kosztami podmiotu zajmującego się składowiskiem prowadzioby do przypisania mu kosztów związanych z usuwaniem odpadów, których nie wytworzył, a jedynie zapewnia ich usuwanie w ramach wykonywanej przez siebie działalności usługowej.

39 W każdym razie podobnie jak podatek – taki jak ten, którego dotyczy postępowanie przed sądem krajowym – obliczony na podstawie ilości odpadów umieszczonych na składowisku stanowi koszt związany z działaniem, w rozumieniu art. 10 dyrektywy 1999/31, który należy uwzględnić w cenie, jaką ma zapłacić podmiotowi zajmującemu się składowiskiem posiadacz umieszczający odpady na składowisku, wszystkie koszty związane z odzyskaniem kwot należnych z tego tytułu wspomnianemu podmiotowi od tego posiadacza, a w szczególności koszty wynikające z opóźnienia w zapłacie tych kwot, w tym ewentualne koszty poniesione w celu uniknięcia nałożenia sankcji finansowej, winny zostać uwzględnione w ramach tej ceny w celu spełnienia wymogów określonych w art. 10 dyrektywy 1999/31.

40 Dotyczy to również sankcji finansowych nałożonych na podmiot zajmujący się składowiskiem z uwagi na sponienie zapłaty takiego podatku, jeżeli to opóźnienie jest wynikiem zwłoki posiadacza odpadów w zwrocie kwot należnych z tytułu tego podatku, co winno zostać sprawdzone przez sąd krajowy.

41 Mając powyższe na względzie, na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że art. 10 dyrektywy 1999/31 należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie istnieniu przepisów krajowych – takich jak przepisy będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym – nakładających na podmiot zajmujący się skądowiskiem obowiązek zapłaty podatku, który winien zostać mu zwrócony przez jednostkę samorządu lokalnego umieszczając odpady na skądowisku, i przewidujących na jego korzyść sankcje finansowych w razie spóźnionej zapłaty tego podatku, pod warunkiem jednak, że przepisy te są połączone ze środkami mającymi zapewnić, iż wspomniany podatek zostanie rzeczywiście zwrócony w krótkim terminie, a wszystkie koszty związane z odzyskaniem, a w szczególności koszty wynikające z opóźnienia w zapłacie kwot należnych z tego tytułu wspomnianemu podmiotowi od rzeczonyj jednostki samorządu lokalnego, w tym sankcje finansowe ewentualnie nałożone na ów podmiot ze względu na to opóźnienie, zostaną uwzględnione w ramach ceny, jaką ma zapłacić temu podmiotowi ta jednostka samorządu lokalnego. Do sądu krajowego należy sprawdzenie, czy te przesłanki zostały spełnione.

W przedmiocie pytania drugiego

42 Artykuł 1 dyrektywy 2000/35 stanowi, że jej przepisy mają zastosowanie do wszelkich należności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych. Zgodnie z jej art. 2 pkt 1 „transakcje handlowe” oznaczają „transakcje między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a władzami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za zapłatą”.

43 Przepisy te zostały przetransponowane w podobnym brzmieniu do włoskiego porządku prawnego dekretem z mocy ustawy nr 231 z dnia 9 października 2002 r.

44 Jeżeli chodzi – w postępowaniu przed sądem krajowym w niniejszej sprawie – o obowiązek między podmiotem zajmującym się skądowiskiem a jednostką samorządu lokalnego umieszczając odpady na skądowisku, z informacji zawartych w postanowieniu odsyłającym wynika, że ów podmiot świadczy na rzecz tej jednostki usług, a mianowicie usuwa odpady umieszczane na skądowisku, w zamian za co wspomniana jednostka płaci mu wynagrodzenie obejmujące zgodnie z art. 3 ust. 26 ustawy nr 549/95 kwotę szczególnego podatku uiszczanego przez niego.

45 Okazuje się zatem, że – wbrew twierdzeniom rzędu włoskiego – obowiązek między podmiotem zajmującym się skądowiskiem a jednostką samorządu lokalnego umieszczając odpady na skądowisku stanowi transakcję między przedsiębiorstwem a podmiotem publicznym, która prowadzi do świadczenia usług za zapłatą, a zatem transakcję handlową w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2000/35.

46 Dlatego też płatności dokonywane jako zapłata w ramach takiej transakcji są objęte zakresem stosowania dyrektywy 2000/35.

47 Wynika stąd, że w sytuacji takiej jak sytuacja w postępowaniu przed sądem krajowym państwa członkowskie winny zapewnić, zgodnie z art. 3 dyrektywy 2000/35, by odsetki były wymagalne w razie opóźnienia w płatności kwot należnych z tego tytułu podmiotowi zajmującemu się skądowiskiem od jednostki samorządu lokalnego umieszczającej odpady na skądowisku, które obejmują stosownie do okoliczności, jak zostało to wskazane w pkt 38 niniejszego wyroku, kwotę podatku uiszczanego przez ten podmiot, która powinna zostać zwrócona przez jednostkę samorządu lokalnego umieszczając te odpady na skądowisku.

48 Z powyższego wynika, że na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 1, art. 2 pkt 1 i art.

3 dyrektywy 2000/35 nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e kwoty nale?ne podmiotowi zajmuj?cemu si? sk?adowiskiem od jednostki samorz?du lokalnego umieszczaj?cej odpady na sk?adowisku – takie jak kwoty nale?ne z tytu?u zwrotu podatku – s? obj?te zakresem stosowania rzeczony dyrektywy i ?e pa?stwa cz?onkowskie winny zatem zapewni?, zgodnie z jej art. 3, by w razie opó?nienia w p?atno?ci wspomnianych kwot, które mo?e zosta? przypisane tej jednostce samorz?du lokalnego, ów podmiot móg? ??da? zap?aty odsetek.

W przedmiocie kosztów

49 Dla stron post?powania przed s?dem krajowym niniejsze post?powanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym s?dem, do niego zatem nale?y rozstrzygni?cie o kosztach. Koszty poniesione w zwi?zku z przedstawieniem uwag Trybuna?owi, inne ni? poniesione przez strony post?powania przed s?dem krajowym, nie podlegaj? zwrotowi.

Z powy?szych wzgl?dów Trybuna? (druga izba) orzeka, co nast?puje:

1) **Artyku? 10 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie sk?adowania odpadów, zmienionej rozporz?dzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 wrze?nia 2003 r., nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e nie stoi on na przeszkodzie istnieniu przepisów krajowych – takich jak przepisy b?d?ce przedmiotem post?powania przed s?dem krajowym – nak?adaj?cych na podmiot zajmuj?cy si? sk?adowiskiem obowi?zek zap?aty podatku, który winien zosta? mu zwrócony przez jednostk? samorz?du lokalnego umieszczaj?c? odpady na sk?adowisku, i przewiduj?cych na?o?enie na ten podmiot sankcji finansowych w razie spó?nionej zap?aty tego podatku, pod warunkiem jednak, ?e przepisy te s? po??czone ze ?rodkami maj?cymi zapewni?, i? wspomniany podatek zostanie rzeczywi?cie zwrócony w krótkim terminie, a wszystkie koszty zwi?zane z odzyskaniem, a w szczególno?ci koszty wynikaj?ce z opó?nienia w zap?acie kwot nale?nych z tego tytu?u wspomnianemu podmiotowi od rzeczony jednostki samorz?du lokalnego, w tym sankcje finansowe ewentualnie na?o?one na ów podmiot ze wzgl?du na to opó?nienie, zostan? uwzgl?dnione w ramach ceny, jak? ma zap?aci? temu podmiotowi ta jednostka samorz?du lokalnego. Do s?du krajowego nale?y sprawdzenie, czy te przes?anki zosta?y spe?nione.**

2) **Artyku? 1, art. 2 pkt 1 i art. 3 dyrektywy 2000/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opó?nie? w p?atno?ciach w transakcjach handlowych nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e kwoty nale?ne podmiotowi zajmuj?cemu si? sk?adowiskiem od jednostki samorz?du lokalnego umieszczaj?cej odpady na sk?adowisku – takie jak kwoty nale?ne z tytu?u zwrotu podatku – s? obj?te zakresem stosowania rzeczony dyrektywy i ?e pa?stwa cz?onkowskie winny zatem zapewni?, zgodnie z jej art. 3, by w razie opó?nienia w p?atno?ci wspomnianych kwot, które mo?e zosta? przypisane tej jednostce samorz?du lokalnego, ów podmiot móg? ??da? zap?aty odsetek.**

Podpisy

* J?zyk post?powania: w?oski.